

[illegible]

1
2022

**FALSAFA va HUQUQ
ФИЛОСОФИЯ и ПРАВО
PHILOSOPHY and LAW**

ФАЛСАФА ва ҲУҚУҚ

Ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий, фалсафий-ҳуқуқий журнал
2022/1 (№21)

Асосий қомусимиз кафили сифатида Конституция ва қонунларимиз талабларини сўзсиз бажариш, “Инсон қадрини учун” деган устувор тамойилни тўла рўёбга чиқариш бундан буюн ҳам фаолиятимизнинг бош мезони бўлиб қолади.

Албатта, инсон қадрини биз учун қандайдир мавҳум, баландпарвоз тушунча эмас. Инсон қадрини деганда, биз, аввало, ҳар бир фуқаронинг тинч ва хавфсиз ҳаёт кечирishi, унинг фундаментал ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашини назарда тутамиз.

Инсон қадрини деганда, биз ҳар бир фуқаро учун муносиб турмуш шароити ва замонавий инфратузилма ташкил этишини, малакали тиббий хизмат кўрсатиш, сифатли таълим, ижтимоий ҳимоя тизими, соғлом экологик муҳит яратиш беришини тушунашимиз.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев

Журналимизнинг мазкур сониди Ўзбекистон миллий университети, “Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти” Миллий тадқиқот университети ва Ўзбекистон фойласуфлари миллий жамияти ҳамкорлигида “Янги Ўзбекистоннинг маънавий тараққиёт тамойилларини амалга ошириш жараёнининг долзарб масалалари” мавзусида 2022 йил 10 июнда ташкил этилган илмий-амалий анжуман материаллари ҳам чоп этилмоқда.

Таҳрир хайъати:

М.Н.Абдуллаева -

ф.ф.д., профессор

Б.Т.Тўйчиев -

ф.ф.д., профессор

Ж.С.Рамагов -

ф.ф.д., профессор

Г.Т.Махмудова -

ф.ф.д., профессор

В.Р.Топилдиев -

ю.ф.д., профессор

Қ.Н.Назаров -

ф.ф.д., профессор

Р.Ж.Рўзиев -

ю.ф.д., профессор

А.Ў.Ўтамурадов -

ф.ф.н., профессор

Ў.Ғ.Ғилавов -

ф.ф.д., DSc

Бош муҳаррир:

А.Г.Муминов -

с.ф.д., профессор

Му а с с и с: Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий
Университети

Таҳририят манзили: 100095 Тошкент шаҳар,
Университет кўч., 4.

<https://nuu.uz/falsafa-va-huquq-jurnali/>

E-mail: falsafavahuquq-jurnal@nuu.uz

ISSN 2181-7294

Босишга 20.07.2022 да берилди

*Бичими 60x84 Offset қоғози. ЎЗМУ босмахонасида
ризографда босилди. “Times” гарнитураси. Хажми 23,75
б.т. Нашириёт ҳисоб табағи 30 б.т. Адади 50 нусха.
Буюртма № 177*

Журнални нашрга тайёрловчилар
Қ.Назаров, А.Муминов, Х.Соқиев

Каланова С. М.	<i>Жамиятда авлодлар алмашинувининг социологик моҳияти</i>	106
Сентов А.П., Саидахматова М.К.	<i>Развитие ИКТ в Узбекистане как вектор развития теоретической мысли</i>	110
Мамарасулов У. У.	<i>Sport qoidalarining estetika me'yorlari asosidagi tavsifi</i>	114
Султонова Н.Э.	<i>Ижтимоий ҳаётда фарзанд учун ота-она ибрати, меҳр-муҳаббати ва жамиятда тутган ўрни</i>	116
Абдиев Ғ.Э.	<i>Ёшлар сиёсий онгини ривожлантиришида миллий қадриятларнинг ўрни</i>	123
Уринбоев Д.Т.	<i>Ёшларда ҳуқуқий менталитетни шакллантиришининг фалсафий масалалари</i>	127
Тоғасев Ш.Х.	<i>Миллий ғоя ва мафқуранинг фалсафий-онтологик мазмуни</i>	130
Қалқонов Э.Т.	<i>Янгиланаётган Ўзбекистонда гендер тенгликни ривожлантиришининг ижтимоий фалсафий масалалари</i>	134
Бобоқулов Ш.О.	<i>Ер-ҳуқуқий жавобгарликнинг мустақил тури сифатида</i>	138
Ғаффарова Ғ.	<i>Фанлараро ёндашув йўналишлари: фалсафий таҳлил</i>	141
Иззетова Э.М.	<i>Интеграция научных дисциплин в контексте трансдисциплинарной методологии</i>	145
Ботирова Х.Э.	<i>Мустақиллик даврида аграр соҳа мутахассислари учун моддий-маънавий шароитларни яратиши</i>	151
Юсувалдиева Р.Ю.	<i>Умумҳуқуқий тамойиллар – ҳуқуқий сиёсатнинг асосий йўналишлари сифатида</i>	155
Равшанов А.С.	<i>Қишлоқ ва сув ҳўжалиги учун етук кадрлар тайёрлаш сиёсатининг концептуал асослари</i>	160
Қандов Б.М.	<i>Ёшларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишида ҳуқуқий таълимнинг ўрни</i>	164
Қўйилев Т., Рахмонбердиева Н.	<i>Минтақа хавфсизлигини таъминлаш Ўзбекистон ташиқи сиёсатининг бош мезонидир</i>	168
Ташметов Т.Х.	<i>Миллий ғояни ёшлар онгига сингдиришининг илмий-фалсафий жиҳатлари</i>	172
Исмайлов А.З.	<i>Фуқаролик жамиятида ҳуқуқий онгнинг фалсафий онтологик асослари</i>	176
Адамбаев У.Х.	<i>Аргументлаш ва ишонч-этиқоднинг шаклланиши</i>	180
Махмудов М., Бердиев А.	<i>Маънавиятнинг ижтимоий омилларини оптималлаштириш – давр талаби</i>	184
Ражабов Ж.	<i>Жамият модернизациялашуви шароитида сиёсий онг ва сиёсий маданиятнинг ўрни</i>	187
Халилов Ж., Ахмедов А.	<i>Соглом авлод камолоти – ислохотлар мақсади</i>	190
Маматқулов Э.	<i>Янги Ўзбекистонда фуқаролик жамияти институтлари ролини ошириш</i>	193

АРГУМЕНТЛАШ ВА ИШОНЧ-ЭЪТИҚОДНИНГ ШАКЛЛАНИШИ

Адамбаев У.Х. –
ТВҶДПИ ўқитувчиси

Инсонлар ўртасидаги мулоқот асосан тил воситасида амалга ошади. Маънавият ҳам аввало тилдан бошланади. Тил тафаккур билан бевосита боғланган, тафаккур маданияти эса инсоннинг мулоқот жараёнида ўз фикрини қандай баён этишида, бошқаларнинг фикрига нисбатан муносабатида намоён бўлади. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ўзининг “Янги Ўзбекистон – тараққиёт стратегияси” асарида таъкилаганидек, “Ҳаммамиз яхши тушунамиз, агар жамият ҳаётининг танаси иқтисодиёт бўлса, унинг жони ва руҳи - маънавиятдир. Биз янги Ўзбекистонни барпо этишда ана шу иккита мустаҳкам устунга, яъни, бозор тамойилларига асосланган кучли иқтисодиётга ҳамда аجدодларимизнинг бой мероси, миллий ва умуминсоний қадриятларга асосланган кучли маънавиятга таянамиз”[1]. Шу боис инсонлараро мулоқотни маънавий жараёнга дахлдор ҳодиса дейиш мумкин. Чунки, мулоқот инсон ақли, билими, ҳамда маънавий оламининг маҳсули. Мулоқотни самарали амалга оширишда ишонч-эътиқод тушунчаларини шакллантиришни ўрганиш бугунги кунда таълим тизимидаги асосий вазифалардан биридир.

Ишонч-эътиқодни шакллантириш жараёни жамиятдаги муносабатларни оптималлаштиради, шахслараро низоларни бартараф қилишга имконият яратади. Шунингдек, талаба-ёшлар ўртасида олиб бориладиган маънавий-маърифий ишларнинг самарадорлигини оширишга, ёшларнинг мустақил фикрлаш қобилиятини ривожлантиришга хизмат қилади. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февральдаги ПФ-49-47-сон фармонида кўра Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегиясининг IV. Ижтимоий соҳани ривожлантиришнинг устувор йўналишларининг 4.5 бандида “...jisмонан соғлом, руҳан ва ақлан ривожланган, мустақил фикрлайдиган, Ватанга содиқ, қатъий ҳаётий нуқтаи назарга эга ёшларни тарбиялаш, демократик ислохотларни чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш жараёнида уларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш”[2] вазифаси белгилаб берилган. Ушбу вазифа доирасида Президент Шавкат Мирзиёев таъкидлаганидек, “Ҳозирги гоёт мураккаб ва таҳликали замонда ёшларимизни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, уларни турли зарарли таъсирлардан асраш янада муҳим аҳамият касб этмоқда”[1]. Бу вазифаларни самарали амалга оширишда ишонч-эътиқодни шакллантириш усуллари ўрганиш бугунги кунда ҳам назарий, ҳам амалий жиҳатдан долзарблиги шубҳасиздир.

XX асрнинг иккинчи ярмига келиб ишонч-эътиқодни шакллантиришда аргументлашнинг ноуниверсал методларини тадқиқ қилиш янги босқичга кўтарилиди. Аргументлаш назариясига турлича ёндашувларнинг шаклланиши бу жараёнга катта таъсир кўрсатди. А.Бергсон, П.Фейерабенд, Ю.Хабермас, Б.Рассель, Д.Мур каби Ғарб олимларининг илмий тадқиқотларида авторитет, соғлом ақл, урф одатларнинг ишонч-эътиқодни шакллантиришга таъсири тадқиқ қилинди.[3] Россиялик олимлардан А.Ивин, Е.Лисанюк, А.Е. Решетова ва бошқаларнинг илмий ишларида биз тадқиқ қилаётган муаммонинг баъзи жиҳатлари ўрганилганлигини қайд этиш мумкин. Шунингдек, республикамиз олимларидан Т.Туйчиеванинг “Урф-одат ва анъаналарнинг ўзбек халқи маънавий қадриятлар тизимидаги ўрни”, М.Умарованинг “Миллий муносабатларнинг ривожланишида урф-одат ва анъаналарнинг ўрни” мавзусидани номзодлик диссертацияларида тадқиқ қилинган масалалар бўйича қимматли фикр билдирилган. Лекин уларда бу масала ишонч-эътиқод билан боғланмаган. Ҳудди шу ҳолат Э.Ғозиев, Б.Ҳусанов, Л.Мухаммаджоноваларнинг монография ва ўқув қўлланмаларига ҳам хос[4]. Республикамиз файласуф олимларидан Д.Файзихўжаеванинг илмий тадқиқотларида бу масалага оид қимматли фикрлар билдирилган [5].

Ҳозирги глобаллашув даврида ахборот алмашинувининг бекиёс даражада тезлашуви авторитет - нуфузли манбаларнинг янгича маъно касб этиб, турли кўринишларда намоён бўлишига сабаб бўлмоқда. Жамиятимиз ёшлари фақат ўқув даргоҳларидагина эмас, ОАВ, Интернет орқали ҳам ранг-баранг ахборот ва маълумотларни олмақдалар. Улар билим олиш учун фойдали, зарур маълумотларни қабул қилиш билан бир қаторда маънавий қадриятларимизга қарши йўналтирилган ахборотларга ҳам дуч келмоқдалар. Бу эса уларнинг ўзига, келажагига ва оиласига бўлган муносабатларга катта таъсир ўтказмоқда. Шу сабабдан инсонда ишонч-эътиқодни шакллантиришда аргументлаш муҳим масаладир.

Аргументлаш, билганимиздек – илгари сурилган ҳолатга қарши томоннинг (тингловчиларни) қўллаб-қувватлашини кучайтириш ёки шунга эришиш ниятида далилларни ёки аргументларни келтиришдир. Шунингдек, аргументлаш далиллаш тўплами ҳам деб аталади. Аргументлашдан қўзланган мақсад – илгари сурилган ҳолатни тингловчилар томонидан қабул қилинишидир. Аргументлашда нафақат асослаш усуллари ўз ичига олган тўғри усуллар, балки асослашга ҳеч қандай алоқаси бўлмаган нотўғри усуллар ҳам қўлланилади.

Бундан ташқари, аргументлашда, ҳар қандай алоқа тури сингари, нафақат ҳимояланган ёки рад этилган тезисни, балки аргументнинг контекстини ва биринчи навбатда унинг тингловчиларини ҳисобга олиш керак. Асослаш усуллари (исботлаш, тасдиқланган натижаларга ҳавола қилиш ва бошқалар) одатда, баҳс мазмунига, хусусан, аудиторияга бефарқ бўлади. Аргументлаш усуллари асослаш усулларига қараганда деярли ҳар доим бой ва ўткирроқ бўлиши мумкин. Аммо асослаш усулларида ташқарига чиқадиган барча аргументлаш усуллари, шубҳасиз, асослаш усулларига қараганда унчалик универсал ва аксарият аудиторияларда унчалик ишонарли эмас.

Асоснинг хусусиятига қараб, аргументлаш усуларини умумий асосли (универсал) ва контекстуал турларга бўлиш мумкин. Умумий асослаш ҳар қандай аудиторияда амал қилади, контекстуал аргументлаш эса фақат муайян аудитория билан чекланган. Аргументлашнинг умумий асослаш усуллари бевосита ва билвосита тасдиқлаш киради; тезис умумий қоида сифатида қабул қилинади; тезисни бошқа қабул қилинган қонун ва принципларга мослиги дедуктив, индуктив ва бошқа усуллар билан текширилади. Аргументлашнинг контекстуал усуллари сезги, этикод, нуфуз, анъана ва бошқалар киради. Шубҳасиз, аргументлашнинг контекстуал усуллари ҳар доим ҳам асосланиш усуллари билан бир хил эмас: масалан, тор доирадаги одамлар ёки бу доиранинг нуфузли шахслари томонидан тақдим этилган этиқодларга мурожаат қилиш аргументациянинг умумий усулларида биридир, лекин бу албатта асослаш усулларига татбиқ этилмайди.

Контекстуал аргументлаш усулларида энг кенг тарқалгани ва энг аҳамиятлиси бу анъанавий далиллаш усулидир. Аслида, барча бошқа контекстли аргументлар анъанага нисбатан қисқартирилган ҳаволани ўз ичига олади; Тақдим этилган аргументларни тингловчилар томонидан идрок этилиши, асосан, улар амал қиладиган анъаналар билан белгиланади.

Буюк файласуф Сукрот айтганидек: “Мен шуни биламанки, ҳеч нарса билмайман, бошқалар эса шу нарсани ҳам билмайди”. [6] Бинобарин, одам қанчалик кам билса, шунчалик кўп баҳслашади. Интеллекти юқори бўлган шахс эса ўзининг билим даражаси билан кифояланмайди. Немис олими Лейбниц: “Дунёда юз бераётган жамики нарсалар – ҳодисалар ўз-ўзидан ҳосил бўлмайди. Унинг асл моҳиятини билиш учун воқеа юз беришига туртки бўлган асосни ўрганиш керак” [7], деб ҳисоблайди.

Бу фикрлар замирида кўпчилик англаб етмайдиган аргументлаш механизми ётади. Аргумент (лотинча “аргументум” сўзидан олинган бўлиб, “асос”, “исбот” маъносини англатади) муайян фикр, воқеа-ҳодисани ифода этиб, мулоҳаза, қарорнинг тўғри-нотўғрилигини исботлашга хизмат қилади.

Фикр-мулоҳазаларни аргументлаш мураккаб мантикий жараён бўлиб, унда икки ёки ундан ортиқ ўзаро боғланган муҳокамалар тизимидан фойдаланилади. Кенг маънода бирор мулоҳазани аргументлаш деганда, шу мулоҳазанинг чинлигини тасдиқловчи ишончли ва етарли асосларнинг мавжудлигини аниқлаш тушунилади.

Аргументлаш ҳажми кенг тушунча бўлиб, исботлаш унинг бир кўриниши ҳисобланади. Аргументлашнинг структураси тезис, асос-аргумент ва демонстрация (исботлаш усули)дан ташкил топади.

Аргументлашда силлогизмнинг хулосаси тезис (чинлиги исбот этилиши зарур бўлган ҳукм ёки мулоҳаза), хулоса асослари эса аргумент (тезисни исбот этиш учун фойдаланиладиган чин ҳукм, мулоҳазалар) деб олинади. Демонстрация деб, исбот этиш жараёни ва шаклига айтилади.

Демонстратив аргументлаш, яъни мантикий исботлаш янги билимларнинг шаклланишида муҳим роль ўйнайди. Аристотелнинг фикрича, инсон «исботлаш воситасида янги билимга эга бўлади» [8]. У исботлаш воситасида ҳосил қилинган билимларга юқори баҳо беради. Унингча, бу билимларнинг чинлиги, илмийлиги исботлаш усулига, асос – аргументларнинг чинлигига боғлиқдир.

Баъзи мантиқшунос олимларнинг фикрича, демонстратив, яъни дедуктив аргументлаш интерсубъектив текшириш мумкин бўлган чин, объектив мулоҳазалардан ташкил топади. Ҳар бир инсон бу мулоҳазаларни дедуктив мантиқ қонунлари асосида текшириб, хулосанинг ишончилигига амин бўлиши, хулоса асослардан зарурий келиб чиққанлиги учун ҳамма томонидан чин деб қабул қилиниши ва ундан мустақил аргумент сифатида фойдаланилиши мумкин. [9]

Демонстратив аргументлашда умумий чин, ўзгармас мулоҳазаларга асосланилади. Лекин глобаллашув ва ахборот–технологиялари жадал ривожланган ҳозирги даврда мавжуд ахборотни ўзгартириш ва унинг чинлик қийматини сақлаб қолиш билан чекланмасдан, фикрлашнинг бошқа шакллари ёрдамида янги маълумотларни қидириб топишга талаб ортмоқда. Дедуктив бўлмаган эвристик аргументлаш ҳақиқатни аниқлашга, топишга йўналтирилганлиги билан бугунги кун талабига кўпроқ мос келмоқда. Эвристик аргументлашга асос мулоҳазаларнинг ҳақиқатга яқинлиги ва хулосанинг эҳтимолий, тахминий характерда эканлиги ҳосилдир.

Эвристик аргументлашда индукция ва аналогия методларидан фойдаланилади. Индуктив методда маълум бир тўпламни ташкил этувчи элементларнинг бир қисmini ўрганиш натижасида шу тўплам элементларининг ўрганилмаган қисмлари ҳақида ҳам хулоса қилинади. Аналогияда эса икки объектнинг ўхшаш белгиларига асосланиб, бирида бўлган белгининг бошқасига ҳам ҳослиги ҳақида хулоса қилинади. Масалан, ҳасаднинг иллат эканлигини аргументлашда уни оловга ўхшатамиз ва “олов ўтинни еб битирганидек, ҳасад инсоний фазилатларни йўқ қилади” деймиз.

Аргументлашнинг мантикий тузилиши исботлашнинг тузилиши билан ўхшаш. Унинг таркиби: тезис (далилланиши талаб қилинган мулоҳаза, мулоҳазалар тизими), тезисни асослаш учун келтирилган аргументлар ва тезис ва аргументларнинг боғланиш усули – фикр юритиш шаклидан иборат. Аргументлашда тезис ва асосларнинг ўзаро боғланиши исботлашникидан баъзи жиҳатларига кўра фарқ қилади. Аргументлаш камида икки субъект (сўзловчи ва тингловчи, нотик ва аудитория, пропонент ва оппонент, адресат ва адресант) нинг ўзаро мулоқотини - диалогни тақазо этади. Аргументлаш монолог – кишининг ўз-ўзи билан суҳбатлашишида ҳам намоён бўлади. Лекин бу жараён кўпинча ички нутқ орқали амалга ошгани боис, уни ташқаридан ўрганиш маълум қийинчиликларни туғдиради. Мантикда асосан диалог кўринишидаги аргументлаш ўрганилади.

Аргументлашдан мақсад ишонч-этикодни ўзгартиришдир. Бу мақсадни амалга ошириш учун турли хил аргументлардан фойдаланилади. Аргументлар сифатида фактларни қайд қилувчи мулоҳазалар, таърифлар, аксиомалар, теоремалар, қонунлар ҳамда бошқа эмпирик ва назарий умумлашмалар хизмат қилади. Аргумент сифатида келтирилган фактлар, албатта, ўзаро боғланган ва тезиснинг моҳиятига алоқадор бўлиши лозим.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак баъзи ёшлар билим олишда, ҳаётга бўлган муносабатларини белгилашда ота-она, устоз-мураббийларни эмас, балки ОАВ, Интернетни авторитет сифатида эътироф этиб, улардаги ахборотларни ҳақиқат деб қабул қилмоқдалар. Улар ахборотларнинг манбаларига, чинлик даражасига деярли эътибор бермайдилар, муҳими қизиқарли ва эҳтиёжларига мос бўлса бас. ОАВ, Интернетдаги айрим маълумотлар эндигина маънавий олами шаклланаётган, шахсий тажрибаси ҳақиқатни ёлғон, уйдирмадан фарқлашга етарли бўлмаган ёшларда ҳаётий тушунчаларнинг шаклланишига салбий таъсир кўрсатмоқда. Шунинг учун фикр-мулоҳазаларни асослашда аргументларнинг ишончли, чин эканлигига эътибор бериш ақллилик, фаросатлилигининг белгиси ҳисобланади [10].

АДАБИЁТЛАР:

1. Шавкат Мирзиёев. Янги Ўзбекистон – тараққиёт стратегияси. – Т.: “Ўзбекистон”, 2022.
2. «Халқ сўзи», 2017 й., 28 (6722)-сон; ЎР ҚТ, 2017 й., 6-сон, 70-модда.
3. Маковельский А.О. История логики. М.: Наука. 1967, С.22.
4. Бергсон А. Здравый смысл и классическое образование // Вопросы философии. 1990. № 1., Рассел Б. Вероятные выводы обыденного здравого смысла // Человеческое познание: его сфера и границы. К. : Ника-Сентр, 2001., Мур Д.Е. Защита здравого смысла // Аналитическая философия: Становление и развитие (антология). М. : Дом интеллектуальной книги, Прогресс-Традиция, 1998.
5. Ғозиев Э. Муомала психологияси. –Т.: “Университет”. 2001., Ҳусанов Б., Ғуломов В. Муомала маданияти / Дарслик. – Т.: Иқтисод молия, 2009., Муҳаммаджонова Л. Нотиклик санъати – Т.: “Университет” 2007.
6. Файзиходжаева Д.И. Абу Наср ал Фаробий ва Абу Али Ибн Сино мантикий исботлаш ҳақида. – Т.: Нишон Ношир, 2013. 144б.
7. Файзиходжаева Д.И. Фактор доверия в аргументации. ЎЗМУ Хабарлари. 2014, №1, 177-81.
8. Аристотель. Вторая аналитика. // Соч. Т.2. –М.:Мысль, 1978. –С.259.

9. Котельникова Л.А. Рузавин Г.И. Системный подход к процессу убеждения и аргументации.//Теория и практика аргументации. М.,2001. С.8-9.
10. Adambayev U.X. FAITH – The conception of belief and steps to develop it // Electronic journal of actual problems of modern science, education and training. 2021 august 8/2., p-100. ISSN 2181-9750.

РЕЗЮМЕ:

Мақолада ишонч-этиқодни шакллантиришда аргументлашнинг муҳимлиги, аргументлаш ва асослашнинг фарқи ва усуллари, буюк файласуф олимларнинг ишонч-этиқодни шакллантиришда аргументлашнинг ўрни ҳақидаги фикр мулоҳазалари, демонстратив ва эвристик аргументлаш методлари, аргументлаш турлари тўғрисида маълумот берилган. Аргументлашдан асосий мақсад ишонч-этиқодни ўзгартиришдир. Бу эса ёшлар онгида тўғри маълумотни ва ёт ғояларга қарши мустаҳкам ишонч-этиқодни шакллантириш вазифасини бажаради.

Калит сўзлар: ишонч, этиқод, аргумент, аргументлаш, авторитет, универсал асослаш, контекстуал асослаш, дедукция, индукция, аналогия.

РЕЗЮМЕ:

В статье представлена информация о важности аргументации в формировании убеждений, различиях и методах аргументации и обоснования, взглядах великих философов на роль аргументации в формировании убеждений, демонстративных и эвристических методах аргументации, типах аргументов. Основная цель аргументации - изменить убеждения. Это способствует формированию в сознании молодых людей достоверной информации и стойкости против чужеродных идей.

Ключевые слова: вера, убеждение, аргумент, аргументация, авторитет, универсальное обоснование, контекстное рассуждение, дедукция, индукция, аналогия.

RESUME:

The article provides information on the importance of argumentation in the formation of beliefs, differences and methods of argumentation and justification, the views of great philosophers on the role of argumentation in the formation of beliefs, demonstrative and heuristic methods of argumentation, types of arguments. The main purpose of argumentation is to change beliefs. This contributes to the formation in the minds of young people of the correct information and resistance against foreign ideas.

Keywords: belief, argument, argumentation, authority, universal justification, contextual justification, deduction, induction, analogy.